

Tre extra bokstäver sist i alfabetet

Berättelse

Det svenska alfabetet har 29 bokstäver. De flesta känner du säkert igen, till exempel a, b och c. Men sist i alfabetet, efter z, kommer tre extra bokstäver. De är å, ä och ö. De står alltid i den ordningen: först å, sedan ä och sist ö.

Många som är nya i Sverige tycker att dessa bokstäver är svåra. De finns ofta inte på tangentbord i andra länder. Men i svenskan är å, ä och ö egna bokstäver. De är inte bara ett a eller ett o med en prick eller en ring. De är riktiga bokstäver, precis som a och o.

Varför har svenskan tre extra bokstäver? Det är för att svenskan har många vokaler. Svenskan har nio vokaler: a, e, i, o, u, y, å, ä och ö. Vi behöver fler vokaler, och därför behöver vi också å, ä och ö.

Bokstäverna är gamla. Ä och ö fanns redan i en bok från år 1495. Bokstaven å kom lite senare, år 1526.

Många svenska namn har å, ä eller ö. Två exempel är Åsa och Örjan. Ibland blir det problem när man reser till andra länder. I deras datorer finns kanske inte å, ä och ö. Då måste bokstaven ibland ändras. Men hur man gör är inte alltid lika.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
alfabet	alla bokstäver i ett språk i en bestämd ordning
bokstav	ett tecken som vi skriver med, till exempel a eller b
sist	längst bak; i slutet
ordning	hur saker kommer efter varandra
vokal	en ljudbokstav, till exempel a, e, i, o, u
egen	som hör till sig själv; inte en del av något annat
prick	en liten punkt
ring	en liten cirkel
namn	det man heter, till exempel Åsa eller Örjan
ändra	göra något annorlunda; byta

Läsförståelsefrågor

---

1. Hur många bokstäver har det svenska alfabetet?
  1. 26 bokstäver.
  2. 29 bokstäver.
  3. 9 bokstäver.
2. I vilken ordning kommer de tre sista bokstäverna?
  1. Först ö, sedan ä och sist å.
  2. Först å, sedan ä och sist ö.
  3. Först ä, sedan å och sist ö.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Å, ä och ö är egna bokstäver i svenskan.
  2. Bokstaven å kom före bokstäverna ä och ö.
  3. Å, ä och ö är de svåraste bokstäverna i alla språk.
4. Varför har svenskan extra bokstäver som å, ä och ö? Svara med egna ord.
5. Vad kan hända med ett namn som har å, ä eller ö när man reser till andra länder?

Facit

1. 1. 29 bokstäver.
2. 1. Först å, sedan ä och sist ö.
3. 1. ja b) nej (ä och ö fanns redan 1495, å kom senare 1526) c) det står inte i texten (texten säger inte att de är svårast i alla språk)
4. Exempel på svar: För att svenskan har många vokaler. Svenskan har nio vokaler, och därför behövs också å, ä och ö.
5. Exempel på svar: Bokstaven kan behöva ändras, för att den ibland inte finns i andra länders datorer. Men hur man gör är inte alltid lika.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret språktext som passar för att öva alfabetet och skillnaden mellan vokal och konsonant. Tema: det svenska alfabetet och de tre extra bokstäverna. Fråga 4 kräver en första, enkel slutsats. Låt gärna eleverna jämföra med sina egna alfabet: Hur många bokstäver finns där? Finns det extra tecken eller andra vokaler?

Diskussionsfrågor

- Hur många bokstäver finns i alfabetet på ditt språk? Är det fler eller färre än 29?
- Är å, ä och ö svåra att skriva eller säga för dig? Vilken är svårast?
- Har du ett namn eller känner du någon med å, ä eller ö i namnet? Hur skriver man det?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv tre svenska ord som har å, ä eller ö. Berätta vad orden betyder.

Källor och faktagranskning

- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan: Varför har svenskan bokstäverna å, ä och ö? – <https://frageladan.isof.se/faqs/27384>
- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan: Varför har vi olika placering av å i svenska alfabetet jämfört med andra språk? – <https://frageladan.isof.se/visasvar.py?svar=52524>
- Wikipedia: Svenska alfabetet – https://sv.wikipedia.org/wiki/Svenska_alfabetet
- SVT Nyheter: Så etablerades Å, Ä och Ö i svenska alfabetet – <https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/sa-etablerades-a-a-och-o-i-svenska-alfabetet-0a699y>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Det svenska alfabetet har 29 bokstäver, och de tre sista är å, ä och ö, i just den ordningen efter z. Å, ä och ö räknas som egna bokstäver i svenskan – inte som ett a eller o med en prick eller ring. Svenskan har nio vokaler (a, e, i, o, u, y, å, ä, ö), fler vokalljud än det latinska alfabetets fem, och därför behövs de tre extra bokstäverna. Ä och ö fanns redan i den första tryckta boken på svenska 1495; å kom i tryck 1526, bland annat i Nya testamentet. Ursprungligen skrevs å som ett a med ett litet o ovanför, ä som ett a med ett litet e ovanför och ö som ett o med ett litet e ovanför. I svenskan står å före ä och ö, medan danskan och norskan placerar å sist; det beror på att å infördes mycket tidigare i svenskan. Danmark och Norge använde länge dubbel-a (aa) för å-ljudet – Norge införde å 1917 och Danmark 1948. W blev en egen bokstav i svenskan först 2006, i den trettonde upplagan av Svenska Akademiens ordlista (SAOL); innan dess hade alfabetet 28 bokstäver och w sågs som en variant av v. OSÄKERHETER/MYTER, som texterna markerar försiktigt: Den kända meningen "I å ä e ö" ("I ån är en ö") är ett skämtsamt språkligt kuriosum om dialekt och korta ord, inte en regel för standardsvenska. Uppgifter om exakta årtal för när vokalljudEN uppstod (det sägs ä, y och ö på 700–800-talet och å-ljudet på 1200–1300-talet enligt Isof) gäller ljudens utveckling i talet, inte bokstäverna i skrift – håll isär ljud och bokstav. Hur å, ä och ö ersätts i utländska system varierar (ibland a/a/o, ibland aa/ae/oe, det senare mer typiskt för tyskan); det finns ingen enda fast regel, så detta beskrivs allmänt. Att de tre bokstäverna står "sist" är en svensk konvention; i andra språk som använder samma tecken kan ordningen vara annorlunda.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.